

можливостей для самореалізації – є ключем до формування стійкої, високо мотивованої та психологічно здорової армії [3].

Список використаних джерел

1. Maslow, A. H. A Theory of Human Motivation. *Psychological Review*. 1943. Vol. 50, No. 4. P. 370–396. (Оригінальна фундаментальна стаття Маслоу).
2. Maslow, A. H. *Motivation and Personality*. 3rd ed. New York : Harper & Row, 1987. 385 p. (Класична праця Маслоу).
3. Смірнов В. О. Військова психологія в умовах гібридної війни: монографія. Київ : НУОУ, 2023. 320 с.
4. Павленко М. І. Психологічна стійкість військовослужбовців: від теорії до практики. Львів : Акад. Сух. військ, 2022. 180 с.
5. Taggart, R. W. Military Leadership: A Maslowian Perspective on Motivation. *Military Review*. 2018. Vol. 98, No. 4. P. 60–67.
6. Garrison, K. Addressing Basic Needs: The Foundation of Soldier Resilience. *Journal of Military and Veterans Health*. 2020. Vol. 28, No. 1. P. 15–21.
7. Петров О. С., Ковальчук І. Р. Соціально-психологічна адаптація військовослужбовців до бойових дій. Збірник наукових праць Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2021. Вип. 73. С. 112–118.

УДК 373.2.011.3-051:37.014.3

Тумановська Анна Анатоліївна

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти

Науковий керівник: Тур Оксана Миколаївна

доктор педагогічних наук, професорка,

професорка кафедри психології та педагогіки

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія
Кондратюка»

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИХОВАТЕЛЯ ЯК УМОВА ЯКОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Одним із провідних чинників забезпечення якості дошкільної освіти є професійна компетентність вихователя. Відповідно до затвердженого Наказом Міністерства економіки України професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти», професійна компетентність охоплює сукупність знань, умінь, навичок і ціннісних ставлень, необхідних для організації навчально-виховного процесу з урахуванням сучасних методик, державних стандартів та індивідуальних потреб дітей [1]. Саме через професійну компетентність вихователів можливе забезпечення

реалізації сучасних освітніх цілей, формування сприятливих умов розвитку дітей і підтримка їхнього психофізичного благополуччя.

Професійна компетентність вихователя ЗДО є багатовимірним поняттям, яке включає кілька взаємопов'язаних структурних компонентів, зокрема:

1. Мотиваційний компонент, що передбачає сформованість внутрішньої мотивації до педагогічної діяльності, усвідомлення значущості власної ролі у вихованні та навчанні дітей, а також позитивне ставлення до саморозвитку. Мотивація виступає рушійною силою професійного вдосконалення вихователя, визначає його відповідальність і ініціативність у роботі;

2. Когнітивний компонент, який охоплює систему теоретичних знань із педагогіки, дитячої психології, вікової фізіології, методик навчання та виховання. Саме знання забезпечують здатність педагога ефективно планувати освітній процес, враховувати індивідуальні потреби дітей і впроваджувати інноваційні технології навчання;

3. Діяльнісний компонент, що відображає практичну готовність вихователя до вирішення повсякденних психолого-педагогічних завдань, організації різних видів діяльності, упровадження новітніх методів та технологій. Цей компонент забезпечує гнучкість, творчість і результативність професійної діяльності;

4. Рефлексивний компонент, суть якого полягає у здатності до самоаналізу, самооцінки, критичного осмислення вихователем власних результатів і готовності до постійного самовдосконалення. Рефлексія сприяє підвищенню ефективності освітнього процесу та вдосконаленню педагогічної майстерності [2, с.103]

Окрім перелічених основних складових, ми виокремлюємо ще два не менш важливі компоненти, які інтегрують особистісні якості вихователя та його взаємодію із зовнішнім середовищем: 1) особистісний компонент, що охоплює індивідуальні якості педагога, необхідні для успішної роботи з дітьми та колективом. До них належать соціальна відповідальність, емпатія, стресостійкість, етичність, лідерські якості та педагогічний оптимізм. Ці риси формують сприятливий емоційний клімат у групі, сприяють довірі та гармонійному розвитку дитини. Саме особистісний компонент робить вихователя не просто носієм знань, а значущою дорослою особою та наставником для дошкільнят; 2) соціально-комунікативний компонент, що відображає здатність вихователя до ефективної міжособистісної взаємодії та партнерської співпраці. Це включає комунікацію з батьками (особами, які їх замінюють), колегами та адміністрацією ЗДО. Ефективна комунікація є запорукою реалізації принципів педагогіки партнерства, узгодження освітніх цілей і забезпечення наступності у вихованні. Власне, підприємницька компетентність як здатність до ініціативності, гнучкості та

конструктивного вирішення проблем також знаходить своє відображення у цьому компоненті.

Комплексний розвиток усіх зазначених компонентів професійної компетентності вихователя є прямою умовою підвищення якості дошкільної освіти. Компетентний педагог здатний не лише реалізувати програмні вимоги, але й індивідуалізувати процес навчання, оперативно реагувати на освітні потреби та виклики сьогодення, а також впроваджувати інновації, що відповідають світовим освітнім тенденціям. Якість дошкільної освіти, з огляду на вище вказане, перестає бути формальним показником і перетворюється на реальний результат – формування базису особистості дитини, її готовності до подальшого навчання та життя у соціумі.

Отже, професійна компетентність вихователя закладу дошкільної освіти є фундаментальним елементом системи забезпечення якості дошкільної освіти. Її багатовимірною структурою, що охоплює мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, рефлексивний, особистісний та соціально-комунікативний компоненти, визначає не лише ефективність педагогічної діяльності, а й майбутній успіх кожної дитини. Постійний саморозвиток, підвищення кваліфікації та системна підтримка з боку керівництва є необхідними умовами для підтримання високого рівня компетентності, що забезпечує відповідність освітнього процесу державним стандартам і індивідуальним потребам вихованців. Інвестиції у професійне зростання вихователів — це прямі інвестиції у якість української дошкільної освіти.

Список використаних джерел

1. Про затвердження професійного стандарту "Вихователь закладу дошкільної освіти : Наказ від 19.10.2025 № 755-21.

2. Дембіцька, С. В., Кобилянський, О. В., Кравець, О. М. Шляхи покращення професійної підготовки студентів закладів вищої освіти. Особистісно-професійне становлення майбутнього педагога: монографія. Вінниця, 2020. С. 91–112.